

"הבן החמישי"

במת עמדי

פעמית סטור

במת אירוח

הרב אורי זוהר שליט"א

חיים ללא במה

שאלות ותשובות

במת סיפור

הסופר הרב קובי לוי

מכתב שלא שלחתי

רות זבדני

דבר העורכת

במת ידע

דבר תורה

ואת עמלינו אלו הבנים -

ידוע מדורי דורות כי החינוך הוא הדבר העיקרי בכלל ישראל ארבעה בנים מוזכרים בהגדה של פסח אחד חכם אחד רשע אחד תם ואחד שאינו יודע לשאול, לכל אחד מסוגי בנים אלו נסללה דרך מיוחדת כיצד ואיך לחנכו ומה ללמדו, ואיך להעביר את המסורת בזהירות אחריות ואהבה.

בעלון זה ננסה לתת טעימה מארבעת הבנים תוך התמקדות ושמיעת קולו של

הבן החמישי...

נתחיל בדבר תורה מחכים של הרב שמשון פינקוס זצ"ל שנפטר בימים אלו של ערב פסח והשכיל במשנתו הסדורה בענייני חינוך להטעים לנו את דרך הקירוב לכל אותם בנים.

זכינו לשמוע בראיון מרתק את דבריו של הרב אורי זוהר שבא מעולם הזוהר לעולם של טוהר, והתנסה עם כמה סוגי בנים שלו ושל כלל ישראל שניסו לצאת לעולם זוהר וריקני וזכו לשוב ממנו, הרב אורי זוהר יטעים לנו מניסיונו האישי על דרך הקירוב והחינוך לילדים אלו והדרכה להורים.

העלנו קושיה - איך מקרבים בן מרוחק כל כך זה שעליו ההגדה לא דיברה... וענינו תשובות משדה החינוך, הטיפול, הנחיית הורים והחונכות. ננוח עם כוס קפה ונקרא את סיפורו של הרב קובי לוי על בן מרוחק שמנסה להתקרב.

בבמת ידע נלמד על מושגי ההנשרה בו מרחיקים את הבן החמישי לאחר כל ניסיונות הקירוב וההשפעה של אנשי החינוך,

ונתרגש עד דמעות ממכתבה של הסופרת רות זבדני על הבן החמישי.

שיהיה לכולנו פסח כשר ושמח!! גאולה כללית ופרטית.

אודותי:

רבקה נהרי מנהלת ארגון

"עמדי" בעלת ניסיון מעל

16 שנים בהכוונת נוער:

ניהול וריכוז פרויקטים

למניעת נשירה במוסדות

חינוך, הקמת דירה לבנות

הכוללת אש"ל פעילויות

סדנאות והעצמה רגשית,

ייעוץ רגשי והכוונה

מקצועית לנערות, הדרכת

כלות ייחודית, מסירת

סדנאות לנערות אימהות

ומחנכות בכל הארץ.

052-7126696

ארבעה בנים, מתוך "פרקי יסוד בחינוך" - הרב שמשון דוד פינקוס זצ"ל

החינוך והעברת המסורת הם העיקריים ביהדותנו. ההורים ומוסדות החינוך שלובים זה בזה עם מטרה מאוחדת להצלחת החינוך.

באופן מעשי חשוב מאוד לכל הורה להתעניין באופן קבוע על המתרחש במקום לימודי של בנו, או ביתו, כשההורה מתעניין בעדינות ובדרך ארץ, אצל המורה ומבקש שימת לב מיוחדת לבנו אז מוצא המחנך זמן נוסף מתוך זמנו - על אף טרדותיו בכיתה - ומקדם את הילד באופן מיוחד. גם רופא המטפל במסירות, טיפולו שונה כאשר בני המשפחה מתעניינים והוא רואה השתתפות המשפחה בריפוי החולה. ומצינו מקרים רבים שעל ידי זה נפתח ליבו של הנער והתחיל להצטיין בלימודיו.

ואחרון חביב תפילה- הגמרא אומרת מה יעשה אדם ויחכם? ירבה בישיבה וימעיט בסחורה ויבקש רחמים למי שהחכמה שלו שנאמר "כי השם יתן חכמה" ובלי תפילה לא נצליח, על ההורים לשפוך שיח להקב"ה שיאיר עיני ילדם בתורה, וגם האמא צריכה להתפלל על זה, בזמן הדלקת נרות בפרט, ובכל זמן בכלל, והקב"ה יקבל תפילותיה ואז יהיה להורים רוב נחת מבנים אלו.

הבן החכם:

הורים שזכו והקב"ה חנן אותן בבן חכם שנתברך בכישרונות מיוחדים, תפיסה מהירה והבנה טובה, הורים מאושרים אלו חייבים לדעת שעליהם מוטל תפקיד מיוחד של חינוך, שהרי בנם עשוי לגדול ולצמוח תלמיד חכם ירא ה' המלמד תורה לעמו ושיביא ברכה לכלל ישראל, לא פעם קורה וההורים לילד מחונן מכירים בעובדה שבנם ניחון בכישרונות וכן הם דואגים לכוון את כישרונותיו לאפיקי חכמה, אך לא לחכמת האמת של תורתנו הקדושה.

הבן הרשע:

קורה לעיתים, ולהורים יש בן שמתרחק לא עלינו מהתורה וקיום המצוות, ולפעמים מגיע עד כדי כך שמחלל את השבת ר"ל ומתנכר לכל קדושי ישראל, הדבר מצוי רבות בדורנו, עקב החברה החילונית הסובבת אותנו, על ההורים

האלו לדעת שבן זה נגוע במחלה כמו חולי אחר בגוף, ומחלתו מסוכנת מאוד, ונחוץ לטפל בה, ישנם הורים רבים שאינם מוכנים לקבל את הדבר במלוא החומרה ומתעקשים לומר שבנם הוא ילד טוב, ולא יתכן שילך בדרך רעה ויעשה מעשים לא טובים, כאשר מבט ההורים על העניין כזה אזי הסכנה באמת גדולה מאוד.

ידיעת המחלה היא הדרך לריפוי, ולאחר מכן יש לטפל במחלה בהבנה ובמומחיות, יש אשר דרכם הראשונה מובילה אותם לארון התרופות בחדר האמבטיה ומוציאים קפסולה לתת לחולה, טעות בידם, אם הריפוי היה כל כך פשוט לשם מה שקד הרופא על לימודיו למעלה מעשר שנים?

כל בעיה דורשת מומחיות המיוחדת לה, כאשר הילד חולה מזעיקים רופא, וכאשר הנשמה חולה עלינו לקחת עזרה ועצה מרב מומחה, יש רבנים שהתמחו בבעיות אלו כבר עשרות בשנים והם בעלי ניסיון בתחום זה, מהם עלינו לקחת סיוע ומהם נשאב עצה וייעוץ ואז יש תקווה.

נקודה נוספת שעלינו לזכור אל ייאוש, הורים רבים אינם מחפשים ואינם מתאמצים לחפש כיצד לגרום לשינוי מחמת הייאוש, בטענה שאין תקווה, ואם כבר החלו לדבר עם בנם ונדחו על ידו בראותם את גודל השפעת החברה שמסביבו ומתייאשים, אך האמת היא שיש בזמנינו מאות ואף אלפי מקרים של בנים ובנות, שנראה היה שאין תקווה לשינוי בהתנהגותם ועם טיפול נכון וסבלנות רבה הפכו להיות יהודים נחמדים ושלמים, ואף רבנים ומאורי ישראל.

הבן התם:

לפעמים יש להורים בן או בת שלא נתברכו כל כך בכישרונות, או סובלים מקשיי תפיסה בלימודם, וההורים מתייאשים מבנם ואינם משקיעים בו עמל, ואף אינם מתעניינים כלל בהתפתחותו, כאשר כך ההתייחסות לבן הוא עלול להידרדר יותר, עד שיאבד כל ענין בלימוד, יתעניין בעניינים אחרים, ואף יתחבר לחברה רעה ואז ח"ו עלולים ההורים להפסידו לגמרי.

הדבר הראשון שצריכים ההורים לזכור הוא, שחלק מגדולי ישאל שהאירו את עיני עם ישראל בגדלותם ובגאונותם היו מטבעם חלשי כישרונות, ונראו בתחילת דרכם כסתומי מוח, ומשום כך במקום הכישרון שלא נתברכו בו, החלו

לעמול ולהתייגע ושיננו כל דבר תורה שלמדו עשרות פעמים עד שנבקע הסכר והפכו להיות כמעין המתגבר בחריפות שכלם.

על ההורים להאמין בתוך ליבם באפשרות של התפתחות הילד, ואז עם הרבה סבלנות ובעידוד הילד יתקדם כפי יכולתו ויזכו לראות ברכה בפרי עמלם, ואף כשרואים שהבן ממעט בשקידה - אל יאוש! אין לך אדם שאין לו שעה, ותבוא שעתו גם הוא, ויוכיח כמה סגולות ועומק מוסתרים בתוכו. וכן להרבות בתפילה ואז השם יראה להורים נחת מבנים אלו שנראו בתחילת דרכם פשוטים ולפעמים אף קשי הבנה, ולבסוף יהיו מהמצוינים לתפארת עם ישראל.

הבן שאינו יודע לשאול:

ברוב ההגדות ובפרט המצוירות מוזכר הבן שאינו יודע לשל" כתינוק קטן רך בשנים, שעדיין לא הגיע לשכלו, אך לא כך מבארים מפרשי ההגדה, אלא בן זה הוא חברו של הרשע, "אינו יודע לשאול" מפני שאינו מעוניין לדעת, ולא אכפת לו כלל מדינים אלו.

ובאמת בן זה מהווה בעיה, שלפעמים היא גרועה יותר מהבן הרשע, שהרי הרשע אכן בועט ולוחם, צועק נגד התורה, אך כידוע זאת הצעקה סימן שכואב לו משהו, וכנראה בפנימיותו עדיין דולק נר הנשמה הטהורה ומחממת אותו עד לכאב, היא המביאה לצעקתו, בנוסף לכך כשהילד עומד מולנו ומתמודד פנים מול פנים, ישנה אפשרות לשכנעו ולהראות לו דרך האמת, לעומת זאת הבן שאינו רוצה לשאול ואינו מתעניין מחוסר אכפתיות מצבו גרע פי כמה, מאחר שאינו יוצר שום מגע עם סביבתו בענייני קדושה, ואף שאינו שונא, ואינו מתנגד לעשות את רצון בוראו - אבל חוסר עניין זה מצדו גורם שקשה ליצור עמו קשר לתקן את דרכיו.

עלינו לדעת שגם בבן זה אל יאוש! בהגדה כתוב "שאינו יודע לשאול את פתח לו" את לשון נקבה. וכמו שאמא רחמנית מפתה את בנה לכל בכל מיני שכנוע מאחר ויודעת שאינה מסוגלת להתמודד עמו בכוח, כך גם בבן זה בעניין חינוכו, צריכים לשון רכה שתעניין אותו ותגרום לו להיווכח ולראות מה טוב חלקנו ומה נעים גורל אלו שעוסקים בתורה ובמצוות.

הדרכה להורים לנוער בסיכון, עזרה ומציאת מוסדות מתאימים לאתר מענה

יש לציין שבשנים האחרונות חלו שינויים עצומים ומרחיקי לכת בנושא ההנשרה רואים זאת גם סטטיסטית ויש הרבה יותר מענים ומודעות לנוער מתמודד והרבה יותר הכלה במוסדות החינוך החרדים:

”למונח נשירה יש קונוטציה המטילה את כל האחריות של הנשירה על הנער/ה. על פי מחקרה של הורוביץ ברוב המקרים הנשירה היא בעצם הנשרה. רוב בני הנוער מציינים שכלל לא רצו לעזוב את בית הספר, אך אולצו לעשות זאת”. (נוער בשולי החברה התופעה ודרכי התמודדות חיים להב 2001). תופעה זו, נקראת הנשרה, ונתייחס אליו בפרק הבא.

הנשרה

”הנשרה- זהו הליך שבו תלמיד מורחק מבית הספר על ידי הצוות החינוכי.

חוזר זה מפרט את ההליך שיש לנקוט במקרה ששוקלים להרחיק תלמיד לצמיתות ממוסד חינוך ולהעבירו למוסד חינוך אחר כדי להבטיח את יישומם כדיו, יובהר כי הרחקה לצמיתות מהמוסד החינוכי היא האמצעי הפדגוגי האחרון שבו אפשר לנקוט, וזאת לאחר שמוצו כל התהליכים החינוכיים במהלך תקופת לימודיו של התלמיד במוסד

החינוכי”. (מתוך נוהל הרחקה לצמיתות של תלמיד ממוסד חינוך והעברתו למוסד חינוך אחר (2012)) מתוך מחקר שנערך עולה: ”כי עבור כ- 30% מן הנושרים הגורם שיזם את הנשירה היה מצוות בית הספר בעיקר המנהל והיועץ החינוכי יתר על כן, 38% מן המונשרים הביעו את רצונם לחזור לבית הספר.”

(מחקר על ידי ג'וינט מכוון ברוקדייל שנת 2001, (כהן-נבות, מרים. אלנבוגן-פרנקוביץ, שרית ריינפלד, תמר))

במת ידע

במדור זה ניתן ידע עדכני מתומצת בנושא הרלוונטי לאותו עלון:

”נשירה” היא מילה כ”כ מוכרת לנו, מילה שמעלה קונוטציה שלילית, עצובה, כואבת...

מהי בכלל נשירה?? ומי נכלל

בתוכה?? והאם יש סיכוי למנוע

אותה? להילחם בה?? להתמודד

איתה?? ומי זה איתה בכלל???

הגדרת הנשירה: ”הנשירה היא תהליך

דינמי, וכיום מקובל לתאר אותו

כאמצעות המושגים: נשירה גלויה

וסמויה, והנשרה.

תופעה זו כאובה מאוד ואפילו ההגדרה שלה מקוממת: הנשרה: העלה ממילא נושר, ואנחנו רק הנשרנו, לעומת המילה הרחקה או סילוק המשאירות נקיפות מצפון או רגשות אשם על התהליך.

מאפייני נשירה בציבור החרדי:

משתנים הקשורים למערכת החינוכית החרדית.

“אנשי מקצוע ואנשי הקהילה החרדית מציינים כי בני הנוער הנושרים במגזר החרדי, הם ברובם בני נוער שנדחקו אל מחוץ למערכת החינוך החרדית; לעתים, בשל תהליכים של גיל ההתבגרות הנתפסים כנורמטיביים בחברה הלא-חרדית, אך עומדים בסתירה לאורח החיים החרדי: לבישת לבוש מודרני או לבוש שאינו עומד בכללי הצניעות, שאילת שאלות בנוגע לאמונה, רצון ללמוד לימודי חול ועוד. על-פי-רוב, מערכת החינוך החרדית אינה מוכנה לסבול חריגויות אלה ובני הנוער הנפלטים מהמסגרות נותרים במקרים רבים ללא מענה מתאים. בדקנו את תהליך הסיכון שעוברים בני נוער במגזר ה”דתי חרדי” ומצאנו כי התהליך כולל בני נוער הנמצאים בעימות עם מסגרת הלימודים בישיבה. העימות מתפתח בדרך כלל סביב שמירת מצוות ומנהגים דתיים (תפילה, לימוד, לבוש וכו’). לאחר מכן באה נוכחות לא סדירה בפעילויות של הישיבה - שוב בתפילה, בלימודים, שיחות מוסר וכו’. בהמשך באות נשירה והתנתקות מן המסגרת וסדרת התנהגויות הנובעות מכך, כגון: הורדת הלבוש המיוחד (חליפה, מגבעת וכו’), שוטטות באתרי בילוי, מעורבות באלימות ובעבריינות, עישון סיגריות וממנו מעבר לשתייה וסמים”.

(תהליכים ותמורות במאפייני סיכון וניתוק של נוער מתבגר “דתי חרדי” המטופל במסגרות היחידות לקידום נוער” 2015)

הרב אורי זוהר: “לצערנו הרב המערכת החינוכית שלנו בגלל ריבוי התלמידים הולכת ומאבדת את יכולתה להיענות לצרכים המיוחדים של הנשמות האלה. כיתה גדולה לא יכולה בהגדרה לקיים חנוך לנער על פי דרכו. ובטח שלא עם ילדים שמאתגרים וצריכים יותר. ילדים שיש להם פער והם קוראים לעזרה בדרכם לא תמיד אנו קשובים לשמוע את דרכם המיוחדת לקבל תשומת לב. כי גם בחינוך אנו מקבלים פה ושם השפעות חיצוניות כמו: בירור והעדפה, הישגיות הספק חומר, רמת לימודים. המושגים הזרים האלה הולכים ותופסים מקום ומקשיחים את הממסדיות שלנו גם בתחום החינוך. הנערים והנערות שאנו עוסקים בהם לא יכולים למצוא את מקומם במסגרות התובעניות והאתגריות של חלק מהישיבות ובתי ספר לבנות ולצערנו אין תחליף מכובד”.

(הרב אורי זוהר בספרו “אבות על בנינים”)

נוער בסיכון עומד על פסי הרכבת הזוהרת עזרו לנו להציל אותם רגע לפני!

בקרוּב יפתח קורס הכשרת "מנחות עמדי"

החזון של עימדי: מניעת הדרדרות של בני נוער בסיכון באמצעות איתור בזמן ושילובם במסגרת חינוכית ואוהבת והשבתם אל הדרך הבטוחה ולחיק תמשפחה והקהילה

באופן מובן אחרי הדחייה ממוסד הלימודים או במקביל, באה האשמה, הדחייה והניתוק של אותם צעירים ובני נוער ממשפחתם ולפעמים מן הקהילה בכלל.

כיצד ניתן לזהות את תחילתו של התהליך? את הצעד הראשון, את הפזילה הראשונית לצדדים???

מניסיון מוכח של 17 שנים, ופעילות שוטפת עם חונכות ונערות קמה יוזמה של הקמת מערך מנחות לנוער מתמודד בפריסה ארצית שתפעלנה לאיתור בזמן, טיפול והכוונת נוער. כל זאת במסגרת בה הוא לומד, או לחילופין מציאה מושכלת של מסגרת חדשה יציבה ותומכת, שתאפשר הזדמנות להגשמה עצמית ולהשתלבות מוצלחת של הנוער במסגרות החיים השונות; משפחה, קהילה, מוסדות לימוד, חברה ועבודה.

במת אירוח

הרב אורי זוהר שליט"א

מה הרב אומר על תופעת הנשירה?

אנחנו מדברים היום על מכת מדינה, זה לא איפה נכשלתי אני, האבא האמא, ההורים, זה לא הנושא, כולנו נכשלים, אבל זאת תופעה שתופסת בכל הציבור שלנו, מה קורה? זה דבר לא מובן.

צריך להבין את המקור לדבר הזה. זה משהו חדש, ולכן אין לתלות את זה באשמה פרטית זו או אחרת, אני לא מאן דאמר לומר שמה שאני אומר זה כך, אבל כך יצא לי ממה שלמדנו בתורה, ממה שלמדתי מרבותי, מה שסיכמתי אחרי הרבה שנים מכל מה שלמדתי וסיכמתי בחוברת שכתבתי "אבות על בנים". חוברת של סיכום של ניסיון אישי של רעייתי ושלי עם בנינו, מומלץ לכל אחד. חוברת קצרה מאוד שווה להשקיע זמן לקרוא אותה, כתבתי אותה לפני 20 שנה, היו לנו בעיות עם הילדים והגיעו עוד ועוד אנשים עם בעיות דומות, ושמעתי מפה ומשם עוד מורכבויות דומות לשלנו, באו אלי אנשים פרטיים להתייעץ והבאתי להם את החוברת. ואז הבנתי שזו תופעה אופיינית לדור, היום יש פרסומים נוספים בנושא ביניהם חוברת של הרב דן טיומקין שנקראת "בוסר המלאכים" ובה נוסף לעצות מעשיות המלצות של גדולי ישראל.

מהי ההתייחסות הנכונה לתופעה זו?

הילדים הללו הם אנוסים, לא די שלא מזידים ואפילו לא שוגגים, אלא אנוסים גמורים. נגדיר זאת במושגים הזהים לפסיכולוגיה רק כדי לקרב מושגים הנוהגים בציבור. יש מושג של בגרות רגשית, לא בגרות שכלית, הם חכמים, נבונים, למדו את כל התורה ושמעו את כל הדרשות, אך המערכת הפנימית הרגשית שלהם לא התפתחה באותו קצב של המערכת השכלית. הם עדיין בלומים וגלומים בתוך עצמם ויש לזה המון ראיות, הם גדלו בתוך המערכת המוסרית והערכית הכי גבוהה בעולם, הכי תובענית בעולם, אין שום מערכת מוסרית ערכית שמתחילה להיות דומה למערכת של יהודים יראי שמים, מה אתה אומר? מה אתה חושב? איזה נעל אתה שורך קודם? על איזה צד אתה ישן בלילה? מה

אתה אוכל? אין כזה דבר להיות דומה לעולם, הכל "שיויתי השם לנגדי תמיד", בכל שניה בכל רגע, מה אתה חושב? לא תשנא את אחיך בלבבך! לא תיקום ולא תיטור! הם גדלים בתוך המערכת הזאת, והם בעצם באופן רגשי פנימי לא מחוברים, אני ראיתי אצל הילדים שלי, הם נוכחים אבל לא בעניין, הם חכמים הם יכולים להצליח במבחנים, אבל לא מחוברים, ואז זה מתפרץ, בגיל מוקדם זה עדיף, אך יש כאלה שסוחבים את הפער בינם לבין המערכת שנים, מושכים את זה אפילו אחרי שמתחתנים, מגיעים אלי אברכים עם סיפורים שלא שמעום אבותינו, ואז זה מצב קשה מאוד מאוד, חלקם אפילו עוזבים בית משפחה ילדים.

איך יהודי עובד על יראת שמים שלו? יש "אני" והאני מתמודד נגד הגוף שלי, התאוות המידות שלי, יש "אני" שנלחם, אומר הרמח"ל נמצאת המלחמה אליו פנים ואחור, והאני הזה מתמודד, נופל, יש עם מי לדבר, אצל הבנים הנ"ל אין עם מי לדבר, אין את האני הלוחם, אין את האני העומד בפני עצמו, את זה צריך להבין, זה קושי גדול. הם מתחברים לבגדים וזה כאילו האני שלהם, לכן הם גם לא יכולים לשנות את זה, הגיע אלי אברך ר"מ יודע את כל התורה כולה, ואני לא מגזים, התדרדר וניתק, קרא ספר של בעלת תשובה, "מקימי", למד מהספר הזה שאפשר לדבר עם הקב"ה בכל מצב גם בנפילה הכי גדולה, הספר הזה הציל את חייו למד והרגיש שהשם נמצא איתו בכל מקום, זה כלל לא חידוש, הרי דוד המלך בתהילים אומר: "אם אסק שמים שם אתה ואציע שאול הנך" - דוד המלך אומר לא רק אם נפלת לשאול אני אגיע אליך, אלא אפילו אם אתה מציע את השאול כמו ידיך אהיה איתך שם.

איך מתמודדים עם נוער זה?

יש נקודה פנימית בתוך הלב של כל יהודי שהיא "השכינה הקדושה" כמו שכתוב במסכת סוכה דפים מ"ה . ע"א נ"ג. על הפסוק אני והוא הושיעה נא" וכן הלל שאמר: "אם אני כאן הכל כאן" זהו אותו "אני", שהוא סגור בתוך אבן, כתוב בנביא יחזקאל: "והסירותי לב האבן מקרבכם ונתתי לכם לב בשר", זה כתוב על הגאולה, על הימים האלה, לב אבן, הקליפה החיצונית הזאת שמולבשת על אותה נקודה פנימית שהיא השכינה הקדושה שמוגדרת בזוהר הקדוש כ"סלע שסוגר על בת מלך", בת מלך זו השכינה, "ושכנתי בתוכם", נמצאת שם נקודה פנימית של האמת, אצל הילדים האלה, שהם יודעים אותה אבל הם לא יכולים להתחבר אליה בגלל האבן שסוגרת, וכתוב בזוהר הקדוש שאי אפשר לחדור פנימה את האבן הזאת אלא "בפיוסא", א"א להגיע לבת מלך הזאת אלא באהבה, אתה פוגש נערים אלו ואין עם מי לדבר: אין להם כת, בחור בן 16 אומר: אין לי כת, אין לו כח להתמודדות הזאת, איך נגיע אליהם? אומר הזוהר הקדוש באהבה, הניסיון האופייני של הדור שלנו להגיע לנקודת האמת וזה מחייב לרדת מעץ המסדות החרדית, זה

הספר עוסק בענייני נוער מתמודד ונותן כלים רוחניים ומעשיים להבין את התופעה ולהתמודד איתה על פי דעת תורה! להזמנות 02-8080300

לא אומר לשנות מצוה אחת ח"ו או מנהג אחד, ואפילו לא תג אחד מהלבוש, לא על זה מדובר, אלא לשנות משהו בגישה שלנו להבין את הילדים האלה ולרדת מכל הממסדיות הרעיונית הקפואה, שאמנם היא הכרחית כי זה מגן עלינו, אלו המנהגים וזו הדרך, וזה נכון לגבינו, איך מתלבשים מה עושים, אבל כלפיהם צריך לעשות קפיצה פנימה, אני אוהב אותך אני אוהבת אותך, נקרא לילד בשמו, אין ברירה מדובר בחילולי שבת, בנים בנות, לדוגמא נערה מליקווד שכבר זרקו אותה מהבית, והחזירו אותה הביתה, ואמרה אני חוזרת רק עם עץ אשוח, העץ ששמים בחגא שלהם, היא רוצה את זה, והרב פסק שתחזור עם זה,

אחרי כמה חודשים זרקה אותי, המרידה כשלעצמה היא מהות חייהם בתקופה של ההתמודדות הזאת, למה? זה הביטוי של העצמי שלי שאני עושה מה שאני רוצה, זאת תגובת נגד ללחץ שבו הוא חי 5-10 שנים. השינוי בגישה היא כי זאת התקופה שלפני הגאולה, יש את הפער שנוצר. אי אפשר להתמודד עם התופעה הזו בתוך המושגים של המערכת לפעמים צריך לחרוג, את הצמיחה הפנימית של אותה נקודה פנימית רגשית צריך לטפח, וזה קשה, נראה כמו אסון - הולך עם בנות (או במקרה של בנות הולכים עם בנים) רואים סרטים הולכים עם אייפון. אף על פי כן ולמרות הכל צריך להתייחס אליהם בכבוד. מגיע 42 בבוקר גם שיכור לקבל אותו עם צלחת פירות קטנה ופתק אני אוהבת אותך, אלו דוגמאות מהורים שהתייעצו איתי, הגיע בליל שבת, להגיש לו עוגה טעימה שאוהב, מה שלומך? ❖

בליקווד פגשתי קבוצה של נערים, אמרתי להם תגידו להורים שלכם שפגשתם חוזר בתשובה שרוט, והוא אמר לכם שהקב"ה לא חרדי, מיד אחד מהם קפץ ושאל: הולך בלי חליפה וכובע? וזאת לא הייתה בדיחה, זאת הייתה שאלה אמיתית, אמרתי כן, בלי חליפה וכובע, זה אומר את כל הסיפור, אמרתי להם הקב"ה אוהב אתכם תדברו אליו, תבקשו ממנו, הם בכו ונישקו אותי, למה? כי ברור להם שהקב"ה לא אוהב אותם, כי זה מה שהם קיבלו מהרבס' מההורים, לא התפללת היום? איזה מבחן? עשית לא עשית? אמרתי להם הקב"ה אוהב אתכם ומחכה לכם, הנה, תראו אותי, הקבה חיכה לי 40 שנה. למה נתן לי לבזבז 40 שנה מהחיים? למה לא הפגיש אותי עם התשובה והרבנים בגיל 20? למה? עניתי להם: כי לא הייתי שומע, הקב"ה חיכה שאהיה מסוגל לשמוע, היה לו חבל על החיים שלי הרבה יותר ממה שאכפת לי על החיים שלי, אז מה 20 שנה מהחיים אבזבז סתם? הוא חיכה לנו כדי שנוכל לשמוע.

לא מדבר איתו על דת, לא אומר לו אני יודע שתהיה צדיק. רק אהבה, תתחבר. ברור להם שה' לא אוהב אותם. יש לי חבר טוב מאוד שנתקל באותה בעיה עם ילדים והלך לפי השיטה הזו הולך איתם בראש שלהם, לא רוצים רק ללמוד, הולך איתם לישיבה עם סוסים וכו', לא מרוצה שם נלך למקום אחר, רוצה לעבוד? נחפש עבודה מתאימה, ללכת איתו, לתת לו את הזמן, מה אנחנו מרוויחים מזה? הוא נשאר בבית, האסימון ירד בסוף, דוגמא מהחיים שלי, יש לנו ילד אחד שעד גיל 27 לא קיים שום מצוה שום תפילין שום כלום שום דבר, לא עובד, מסתובב בכל המקומות בירושלים בלי להיכנס לפרטים, אחרי שעשיתי את כל הטעויות האפשריות ירד לי האסימון ושיניתי את היחס מן הקצה אל הקצה, בזכותו כתבתי את החוברת הזאת, הוא נהיה חלק מהבית חלק מהמשפחה, הנכדים אהבו אותו, כולם אהבו אותו הוא באמת חמוד ונחמד, קיבלנו אותו איך שהוא, בא עם ג'ינס, ועם כל הבגדים מהרחוב ואף על פי כן קיבלנו אותו כמות שהוא. הבן שלי, היום, אני מאחל לעצמי להצליח להתפלל כמוהו, הקים בית עם 4 ילדים, ירא שמים בתכלית, השקפה הכי נכונה בעולם, לא לומד כל היום, אבל הוא רוצה ולומד. אמנם לא לומד כל היום אבל הוא רוצה ללמוד ולומד יותר ויותר, המעלה הגדולה בשינוי היחס שלנו אליהם היא: שהם נמצאים בתוך הבית וכשירד להם האסימון הם יהיו בפנים, אני מבין את הצער הנורא של ההורים שמרגישים שלא יכולים יותר ומוציאים את הילדים מהבית הבעיה היא: שכשיורד לבנים האסימון יהיה להם קשה מאוד לחזור פנימה.

לסיום, מה יתן כח להורים להתמודד?

אם נזכור שבורא עולם מנהל את העולם, ולא אנחנו, אז נרד מהרבה מקומות שאנחנו תקועים בהם אז נרויח רווח גדול של קרבת השם, אנחנו לא נותנים הצדקה למה שהילדים האלה עושים אבל בכביש אל תהיה צודק תהיה חכם, הם נורא מעצבנים, לא הגיוניים, הסיבה היא: שאנחנו לפני הגאולה ומתחולל בירור עמוק, לא רוצה לדבר, צריך לקורע קריעה כל יום, צריך להידבק בהקב"ה, לא להתייחס לסביבה, ולא אכפת לי מה השכנה או החברה אומרת. להפסיק את ההתבוססות בכאב, להשתדל, להתפלל על זה, לחתור להגיע לאותה נקודה פנימית שבה תוכל לומר לבן" אני אוהב אותך אתה בן שלי, אז אתה נותן לו כוח להצמיח את אותו "אני". התפקיד שלנו זה להתחבר לנקודה הפנימית המזערית שלו. וכלפיהם לא כלפינו, אנחנו לגבי עצמינו לא נזלזל בקוצו של יוד. והוא יודע ורואה איך אתה מתפלל, מדקדק בהלכה, אתה גם לא אומר לו תעשה את זה, גם ככה הוא יעשה, הוא לא שואל אותך, גם כשמתיעץ, הוא לא באמת שואל או מתייעץ, הוא בודק את התגובה שלך אם תמשיך לאהוב אותו, הוא לא מזיד, זאת תופעה מידי המונית כדי להגיד שהם מזידים, הנקודה הפנימית הזאת של התחברות להקב"ה אם זה מוחדר בבית כל הזמן שהשם אוהב אותנו כל הזמן, אז הילד יחזור, הוא מחובר, אם נבין שהם אנוסים באמת לא שוגגים ולא מזידים, יש כאן בת מלך, אז הוא לאט לאט ישנה את היחס. הוא יפסיק לזהות את האהבה עם הדת. הוא יפסיק להרגיש שאתם לא אוהבים אותי אתם אוהבים את החרדי שבי, את התפילין שלי, את השבת שלי, הברכות שלי, לא אותי, שם הוא תקוע, הבית זה המקום היסודי שיקבל אהבה בלי תנאי, הוא ילד, היא ילדה, הם רוצים אבא אמא ואם יש להם את זה הם יתמודדו, צריך לתת לו את הזמן שלו והקצב שלו. ללכת בראש שלו, ללכת בחוכמה, לחפש מסגרות מתאימות, ללכת לאנשים שמכירים ובקיאים במסגרות השונות ויודעים להתאים.

דיסק שמע mp3 עם שיחות של הרב אורי זוהר בעניני חינוך, שלום בית והשקפה מאוזנת לבעלי תשובה

וכן דיסק און קי ובו כל 100 תוכניות הרדיו 'בירור תשובה' ששודרו למעלה מ-200 שעות של שיחות, ראיונות ושירים

להזמנות נא להתקשר למשרדנו: 02-8080300

איך בונים מגדל?

לימודים | מקצוע | ערכים | חוויה
ביה"ס התיכון מגדל אור

הבכר הכי חשוב הוא אלת

צוות שהוא משפחה	יחס אישי, אהבה ללא תנאי, עידוד, הכוונה וייעוץ, מקצועיות ללא פשרות
חוויה ללא הפסקה	מחול, פיסול, חוג נגינה, חוג אירובי, בישול ואפייה, חוג פיתוח קול, חוג ציור ואומנות, חוג דרמה ומשחק, צילום ועריכת וידאו, חוג כשר - בחדר כושר ייעודי, אירועים ומסיבות, טיולים, פעילויות תרבות ועוד
רמה לימודית גבוהה	3 מסלולי לימודים: בגרות עיונית, בגרות טכנולוגית, לימודי תעודה, מלגות - פרויקט יעדים
מקצוע ביד	מגמות עיוניות: גרפיקה, ציור ואומנות מסלול מקצועי: מקצועות הטיפוח, מאסטר שף
זימות	אורחן אפיק - אירוח והפקת אירועים, אפיקי החן - עיצוב שיער ואיפור מקצועי, אתגרת באפיק - קפה ומאפה
פנימייה מפוארת	מרחבים, אוכל טעים, חדרים מאובזרים, מקום שהוא בית
כיתות ז' - יב'	כיתה ט'-יב' מתאים גם לזכאיות ל-07

לפרטים והרשמה
1-700-704-400

רחוב אלי כהן 1 מגדל העמק

מחפשים חינוך ברמה?

רחניות ברמה
חפילה מתוך שמחה, גישה מקרכת, מוסר חיובי, מבצעו לימוד, חובבים אישיים

לימודים ברמה
לימוד קודש חיוניים, לימודי חול ברמה גבוהה, והקצאת מומחיות. צוות מקצועי

פנימייה ברמה
מרחבים, טף, חדרים מאובזרים, ברמה, אוכל טעים ומזין, צוות חם ואוהב

חוגים ברמה
מחשבים, ציור, ספורט, נגרות, אומנות, שירה, שפים צעירים, מוסיקה ועוד...

צוות ברמה
רבנים, מדריכים מוסים, אמהות בית מסורות, טיפים, חובבים אישיים, מורים מקצועיים

חוויה ברמה
סילוס מהנים, חידושים מאגזריים, קייסות מושקעות, שבחות ניכוש, פעילויות הרצאות, הפעות ועוד...

לימודי המשך ברמה
מגוון מסלולי המשך, במסגרתם לכבדי כיתה ח'

מגדל אור - חינוך ברמה אחרת!

לפרטים והרשמה
1700-704-400

הסעות מכל רחבי הארץ

רח' הרב בוסקילה 1 מגדל העמק

חיים ללא במה

שאלות ותשובות

שאלה: איך ניתן לעזור לתלמיד/ה בן/בת שהוא/היא נמצאים פיזית בבית/בכיתה אך מנותקים, מרגישים כבר לא שייכים, לא רשעים - מתריסים, והם דווקא חכמים ויודעים לשאול אך לא שואלים שאלות כי בשלב זה, לא מעניין אותם התשובות. ממש לא תמימים רק מרוחקים רגשית ורוחנית, וגם בהרבה מהזמן, פיזית - מהמקום שלנו...

הפנינו שאלה זאת לאיש חינוך, מטפלת, מנחת הורים, רכזת מנחות עמדי לנוער מתמודד כדי לקבל מענה מזוויות שונות:

המחנך הרב י. כ. ממודיעין עילית משיב:

בורא העולם הטביע בכל אדם "חוזקות" משלו דהיינו "הדברים החזקים שבו" לכל נברא יש את תחומי - ההתעניינות המסיביים שבהם הוא נראה פעיל ודומיננטי ומשקיע להחכים בהם, ואת תחומי ההתעניינות הפאסיביים שאמנם איננו מתנגד להתעניין בהם - אך כל זה, כשלא דורש ממנו השקעה מיוחדת מצידו...

תפקידנו כהורים וכמחנכים, בראשית למצוא את החוזקות המוחשיים ולאחר מכן לשווק אותם לילד בצורה הנכונה... יש פעמים שנראה את החוזקות במוחש אך ישנם פעמים שעלינו מוטלת מלאכת החיפוש - עד כדי "מציאה של ממש". ככלל, הילד יהנה מאוד ממציאה כזו - בשבילו זו תעודת הערכה על דבר שמבחינתו "נרכש" - "יצירתו יצאה לאור" - דורן על מאמץ.

כנוסף יש כאן מוטיב רגשי עצום - הילד חש שרואים בו מעלות וכוחות שאפילו הוא לא תמיד הכיר וידע סודותיהם ועוצמתם.

בעצם בהרגשה נפלאה זו של "שווה" ושל "חשיבות אישית" - יצרנו אצל הילד הפעלת ניצוץ של המנוע העצמי שלו. כעת, מגיע התיזמון של "השיווק" - תפקידנו לשוק לו את הצלחותיו באופן שיעורר אותו, ובעיקר תוך כדי השיחה המשותפת הרגועה בינינו לתת לו את ההכוונה והזמן אפילו בלדמיין איך הוא יכול להגיע "שוב" לאותם רגעים נעלים מצידו.

כשילד יושב בגופו בכיתה, אך במצב של "אני ישנה וליבי ער" - הוא מנותק, הוא נראה כמחוסר התעניינות - נשאר לנו ה"קול דודי דופק" - לפתות אותו בהרגשה המוצעת כאן, הוא מצידו כבר יעשה את השלב של "פתחי לי".

בתפילת הצלחה והרבה נחת תמיד!

רבקה נהרי מנהלת מכון עמדי משיבה:

הגישה שלי כמלוות נערות בסיכון וכמנחת מנחות היא: שכולם בנים של הקב"ה ואין בת/בן בעולם שאין בתוכה נקודה פנימית שבה היא מחוברת להקב"ה, לעיתים היא גלויה ולעיתים חבויה אך אין לעולם מצב של ניתוק בקרב יהודים, זאת הבטחה מפורשת מהקב"ה "כי לא ידח ממנו נידח", אני ממשילה זאת לפלאפון הכי משוכלל שקיים כשאין לו טעינה הוא נראה כלום, צעצוע, מסך שחור משחור, רק מטעינים אותו ולאחר כמה שניות /דקות כל הפונקציות, העוצמות, הצבעים והשכלולים מרצדים על הפלאפון, נקודת הטעינה והחיבור שייכת בכל פלאפון, אלא אם כן הוא גוי, זה כעין פלאפון משחק, אז קודם כל להיות משוכנעים בוודאות בכל נימי נפשינו שקיימת נקודה פנימית קדושה שנשמתם המכוונת אל חלק אלוך ממעל שבתוכם, ורק יש תהליך להוציא אותה לאור מכלא הקליפות הסוגרות עליה, ובמצבם הנוכחי להאמין להם שהם כמעט לא יכולים אחרת. לקבל אותה ולאהוב אותה כמות שהיא (ממקום של חונכת) ובכך את/ה מקדש/ת שם שמים כי על ידך שם שמים מתאהב אצלם.

היטיב להסביר זאת, הרב אורי זוהר בספרו אבות על בנים: "כמו במשל ההינדיק של רבי נחמן מברסלב: משל ההינדיק; פעם אחת, בן מלך אחד נפל לשיגעון שהוא עוף: הנקרא הינדיק, דהיינו, תרנגול הודו, צריך לישיב ערום מתחת לשולחן ולגרוס חתיכות לחם ועצמות כמו הינדיק, וכל הרופאים נואשו מלעזור לו ולרפאו מזה, והמלך היה בצער גדול עד שבא חכם אחד ואמר: אני מקבל על עצמי לרפאו. הפשיט גם כן את עצמו. וישב תחת השולחן עם בן המלך. וגם כן גרר פירורים ועצמות ושאלו בן המלך: מי אתה ומה אתה עושה פה? והשיב לו: ומה אתה עושה פה? אמר לו אני הנדיק, אמר לו אני גם כן הינדיק. וישבו שניהם יחד כך איזה זמן. עד שנעשו רגילים זה לזה. אז רמז החכם, והשליכו להם כתונת ואמר החכם ההינדיק לבן המלך: אתה חושב שהינדיק אינו יכול ללכת עם כתונת? יכולים להיות לבושים עם כתונת ואף על פי כן להיות הינדיק. וכך לבש כתונת ומכנסיים ושאר בגדים. ואחרי כן רמז והשליכו להם מאכלי אדם מהשולחן ואמר לו:

אתה חושב שאם אוכלים מאכלים טובים כבר חדלים מלהיות הינדיק?
אפשר לאכול וגם להיות הינדיק. ואחרי כן אמר לו: אתה חושב שהינדיק
מוכרח להיות דווקא תחת השולחן? יכולים להיות הינדיק ולהיות אצל
השולחן. וכך התנהג עמו עד שריפא אותו לגמרי". והנמשל מוכן למבינים,
ההקשר כאן מדויק מאוד: הילדים שלנו אנוסים גמורים בהתנהגותם, והם
מתנהגים כמו אותו בן מלך שהשתגע. בן זה הוא לא כפוי טובה ולא
עושה דווקא, דרשות מוסר לא יעזרו תוכחות ומלקות רק יגרמו לו
להתבצר בעמדותיו. גם להתייאש אסור, הפתרון לא מגיע בבת אחת, זה
תהליך, ברגע שמפסיקים להילחם ומתחילים לכבד להכיל אז נפסק
שלב ההתרסה ומתחיל שלב אי לחימה רק השלב הזה מאפשר בעתיד
שלב נוסף שלב שבו נופל האסימון ומתחיל תהליך התחזקות. וגם זה
הדרגתי עם עליות וירידות, החכמה היא לדעת לרדת איתם מתחת
לשולחן להכיל לשמוע לכבד. זאת הדרך שתגרום להם בהדרגה
כשהאסימונים יפלו לחזור לעצמם. להוציא את בת המלך לפי לשון
הזהר שחבוייה בתוך אבן כה ענקית לצאת לאור"

הגישה איתה אנו באים בעוצמה מחוזקת אצלינו:

זוהי מחלה זמנית מאוד, במהותה היא בת/בן מלך ולכבד אותם באמת
על החלק הגבוה החבוי בנשמתם, ולהעריך אותם על המקום שהשם
בחר אותן להתנסות בדור זה שלפני משיח לבחור את יהדותם מחדש,
להירפא מתחלואי היצר, לצאת ממצריים, לאהוב אותם, לשמוע ולהכיל
אותם, ולהתחבר למה שמעניין אותם כרגע, בלי שיפוטיות והבעת דעה,
להראות שהם מכובדים ואהובים אצלינו תמיד.

בהערכה ואהבה להורים ולאנשי החינוך והמקצוע המוסרים את נפשם

למען חינוכם!

הכתובת

**לשליחת בקשה להצטרפות
לרשימת תפוצה, פרסום, הארות
והערות, תרומות,
ולשליחת שאלות עבור מדור
"חיים ללא במה":**

bamatimadi@gmail.com

**הכוונה מקצועית לנערים
הנמצאים בפרשת דרכים
בהתמודדות מול ניסיונות גיל
ההתבגרות והתאמה למסגרות
לימוד מגוונים
[לאתר כיוונות](#)**

מנחת הורים הגב' גילה מעודד משיבה:

עולם התקשרות הוירטואלי עסוקה ללא הרף להציע יחס אישי חום ואהבה ודמיון של קשר ללקוחותיה, כך נראה שבקלות ממש מחוברים אליך ואתה מחובר לעולם כולו...

אלא שהראשים החזקים שעובדים על כך יודעים את הסוד, סוד היקום!

אלא שהם יודעים רק את תחילתו, מרגע שתינוק נפרד מאימו בלידתו, הוא מחפש להיות שייך הוא נאבק מגיל קטן להיות מחובר לאימו, לאביו, לאימו למשפחתו ואחר כך לחברה ולעולם כולו. שמרגיש שבטוח הוא בחיבור שלו, בקיום שלו, באהבה שעוטפת אותו, יש בו את הכח לקחת את הכלים הללו ולהפנות אותם לעבודתו לחיבור אמיתי ותלות אמיתית בבורא העולם שכולם שלו.

כדור הקשה שלנו, בו הנוער חשוף לתעתוע וזיוף של אהבה והערכה בחוץ, לריגושים שנקנים בקלות, זקוקים הם לחיבור פנימי ואמיתי בבית, שכבר **בשעתו** הרב שך זצ"ל טען חידוש גדול: | (מובא בספר לולא תורתך) "שבדורות שלנו כבר אין להורים תפקיד לחנך! אלא להרעיף אהבה לבנם, תבואו לקראתו בכל דבר שניתן, תקנו לו את כל צרכיו, תכינו עבורו אוכל כראוי, הבית חייב להקרין חום שאם לא כן הוא עלול לחפשו במקומות אחרים". אם כן נער שהוריו מגדירים אותו כמנותק ולא מחובר שחי את חייו ורצונותיו מנותק מהבית ומהערכים - בואו נחבר אותו בחום, נחמם את ליבו נביע כמילים נרגשות את אהבתנו אליו והערכתנו למה שהוא כן, ולא נבדוק בציציותיו מה מקיים ומה לא אלא נהווה אנו כשבילו דוגמא אישית אמיתית לעבודה על המידות ולקיום מצוות מתוך שמחה ואהבה, חיבור של אמונה להקב"ה עם דמעות של תפילה של אב ואם אוהבים לבורא עולם שהביא את בניו לניסיונות של הדור האחרון ואז ורק אז, החום ימיס את לבבו וישיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותיו.

בברכת פסח כשר ושמח!

גילה מעודד - מנחת הורים

המטפלת אפרת רחל זוסמן (MSW) משיבה:

בעבודה המקצועית שלי אני נעזרת במודל טיפולי הנקרא IFS. זה מודל שמתאים מאוד להשקפה היהודית הרואה את הנשמה כ"אני" האמיתי של האדם. העבודה ע"פ המודל עוזרת לאדם להתחבר לעצמו, לנשמה שלו ולחיות את חייו מתוך חיבור עם הנשמה. האתגר הגדול הוא לזהות ולעבוד עם החלקים השונים בנפש שבהדר הובלה והנהגה של הנשמה, לוקחים את ה"מושכות" לידיים שלהם.

אם ננסה לזהות "חלקים" אצל הילד המנותק, נוכל למצוא חלקים של "ניתוק", "אדישות", "כעס", "נקמה", חלקים שחוו פגיעה, דחייה, ונושאים חוסר גדול בהערכה, אהבה, הרגשת שוויון. הדבר הראשון שאני עושה עם ילדים אלו זה שאני בוחרת להתחבר עם האני האמיתי שלהם, עם הנשמה שלהם, כאשר אני מדברת איתם בשיחה. אני לא "מתרשמת" מהחלקים המנותקים ש"מייחצנים" אותו ומראים חוסר עניין מוחלט בכל מה שקשור לקדושה. אני יודעת שהנשמה נמצאת שם מאחורי כל ה"קליפות" והחלקים, היא טהורה, מחוברת, מאירה, יפה, מדהימה ואני פונה בשיחה ישירות אליה. דוגמה לשיחה כזאת ניהלתי עם בחור שבתוך הבלבול הגדול בחר ללכת ללמוד בפנימיה שאינה מוגדרת כדתית. חלק מהמרצים שמלמדים לימודי "קודש" הם חילונים. התלמידים בפנימיה הם חילונים ודתיים. בשיחה איתו הראיתי עניין גדול בו, בדעותיו. הוא שיתף בחוויות כואבות של חוסר אמת שפגש אצל אנשים שאמורים לייצג את האמת. לא ניסיתי "לתקן" את תפיסותיו השגויות או את העיוות חשיבה שלו (שהגיע להכללות ומסקנות לא נכונות בעקבות חוויות מסויימות שחווה) אלא רק התפעמתי מהמשאלה הפנימית העמוקה והרצון הכנה למצוא את האמת הטהורה. במקום הזה, נוצר לו חיבור והערכה כלפי. זהו מקום שגם יוצר מרחב פתוח להשפעה וקבלה. היתרון הנוסף הוא שכאשר אני רואה ופונה לנשמה שלו, זה מחבר אותו עם הנשמה המדהימה שלו ומשקף לו: "וואו, נכון, אני באמת מחפש אמת, אני באמת מיוחד".

טיפ קטן להורים: הצטיידו עם פנס ופינצטה. השתמשו בפינצטה כדי לחפש משהו טוב אצל ילדכם, מעשה טוב, תכונה יפה, ואפילו כוונה או רצון טוב (גם אם המעשה היה שלישי) ואז קחו את הפנס ו"האירו" עליה. למשל, אם ראיתם יחס חומל ורגיש שהוא גילה כלפי בע"ח, תאמרו: "איזה לב רגיש וחומל יש לך, מדהים". ואפילו אם הסיטואציה הייתה מרגיזה ומעצבנת, למשל התעסקות של שעות עם חתולה פצועה בחוץ, שכללה מריבה עם שכנים, בזמן שהבית משווע וזועק לעזרה ובבית הוא לא נוקף אצבע...

כשאדם מרגיש טוב עם עצמו, אהוב, ראוי, זה מרחב שנותן מקום לנשמה להאיר ולהוביל. כשאדם מרגיש "דפוק" ולא טוב עם עצמו, זה המרחב שנותן שליטה לחלקים המנותקים להשתלט ולהוביל.

בעלון זה מושקעים מאמצים מרובים והרתמות של רבנים, אנשי חינוך ומקצוע, כדי לתת מכל הלב חומר קריאה איכותי ומגוון הנותן כוח וכלים להורים היקרים ולכל מי שזוכה ובא במגע עם הנשמות היקרות הללו. ברוך השם, שמענו תגובות מרגשות ומחזקות על העלון ותרומתו הרבה בנושא חשוב זה. נשמח מאוד, לתועלת הכלל, להעבירו לכמה שיותר אנשי קשר ולשלוח לאימייל שלנו את הכתובות כדי שנוכל לשלוח בצורה מסודרת פעם בחודש. וכן, נשמח לשמוע תגובות, הארות והערות, לכל מדור ומדור. אם יש לך מה להחכים את קוראינו בחודשים הבאים, או ידע חשוב לשתף את כולם, זאת הבמה וההזדמנות.

הכתובת

לשליחת בקשה להצטרפות לרשימת תפוצה, פרסום, הארות והערות, תרומות, ולשליחת שאלות עבור מדור "חיים ללא במה":

bamatimadi@gmail.com

**סדנא חווייתית ייחודית
התחברות אל עצמנו ואל הקב"ה**

**ניקוי והכנת כלי לטוב שד' רוצה
להשפיע עלינו**

כלים עוצמתיים מעולם הטיפול (IFS ועוד) להתמודדות עם קשיים

ניתוב הקושי כהזדמנות לצמיחה ריפוי ופיתוח הקומה הרוחנית

תרגילים והתנסויות חווייתיות להתחברות פנימה בהסכמת ובעידוד רבנים

הסדנא מוצעת בירושלים < בני ברק > מודיעין עילית
ב-2 מסלולים:

**14 מפגשים
בני 3 שעות**

החל מ-ח' באייר

**סדנא אינטנסיבית
בת 4 ימים ארוכים
(מ-9:30 עד 16:30)**

בתאריכים:

כ"ד, כ"ה, כ"ו בניסן וא' באייר

הסדנא מועברת ע"י פסיכותרפיסטית (MSW) המשלבת מגוון עשיר של שיטות טיפול קונבנציונליות והוליסטיות (גוף נפש)

לפרטים והרשמה:

רחל 0533-183-183 | עמליה 050-414-8833
הדסה 052-761-7832 | שושי 053-312-4996

תפוח רקוב

אריה רימוני הפך לעבריין אלים ומאיים, ואף אחד ברחובות תל-אביב ובחופיה כבר לא זכר את הילד המתוק ובהיר המבט, היהודי הקטן, עם הציציות והפאות שהקסים את הנוף

ילדים אינם תפוחים, ולא משמשים ובטח לא אבוקדו. אך מה לעשות, ובמקומותינו השתרש לו הביטוי "תפוח רקוב" בכל מיני וריאציות, והנורא מכל - גם במוסדות החינוך. נכון, מדובר במשל מליצי, ומה יותר נח ממשל פשטני להדגים ולהפנים לנו את גודל הכאב מחד, והסכנה מאידך, שילד יהודי מתקלקל, פוזל החוצה, עושה מעשים שלא יעשו וחוזר לספסל הלימודים בתלמוד תורה, ומעביר את חיידקי הזוהמה מן הרחוב אל קודש הקודשים פנימה.

"זה תפוח רקוב, שעלול להרקיב את כל אחיו התפוחים בארגז", אומרים מחנכיו. היש חולק?

איננו מפנים כאן אצבע מאשימה חלילה, בוודאי לא הסופר יטיף פה מוסר למנהלים מלמדים ומחנכים דגולים המוסרים נפשם על חינוך הדור הבא. אלא שביני לבין עצמי, אני חוכך בדעתי שמא הביטוי "תפוח רקוב" משפיע גם עלינו להתייחס לילד הנושר לו, כאל תפוח מרקיב, ולא כאל יהודי אומלל המשוע לעזרה וישועה, ולא נאמרים הדברים אלא כדי לחזק מחוזקים ולזרז זריזים.

* * *

אריה רימוני נולד לתוך יתמות בתל-אביב ההיא של תחילת שנות החמישים. עיר מתחלנת, מקולקלת, המעגנת לתוכה את האידיאה המשכילית ומדחיקה את סממנים יהודים אל פינות חשוכות, לא לראות, לא לנשום, "לפרוץ אל אקלים אומות העולם המתורבתות."

אביו של אריה הקטן נהרג באחת מפעולות התגמול והותיר אלמנה הרה, וזוג הורים מתבגרים שבורים על הסתלקותו של בנם היחיד. כמה חודשים אחר כך נולד אריה. האם האומללה בת ה-21, בתיה רימוני, הפכה לצל של עצמה, ההלם הכה בה, אבל כוחותיה עמדו לה - איכשהו - לגדל ולחתל ולהאכיל בעניות את "המזכרת" מהבעל שנעלם מחייה.

כשהגיע אריה לגיל חמש, הגיעו גם "הפעילים" ושכנעו את האלמנה הצעירה להפקיד את היהלום היקר שלה בתלמוד תורה הקטן בפאתי העיר, ששכן בדירה זעירה, עם חצר פצפונת.

"הוא יתחנך על ברכי האמונה, ויעשה לך כבוד גדול. הוא יקבל כאן בבית הספר שלנו ערכים ודרך ארץ". בתיה הסכימה, אולי לא מתוך תובנה גדולה, אלא מתוך תמימות ורצון טוב שהילד הזה יגדל ויחיה באופן הכי טוב, בלי אבא. בתיה לא הייתה אשה דתייה, גם הוריה לא. גם לא הורי בעלה ז"ל. היא החליטה על כך לבד. בבוקר היום הראשון של "שלום כתה א", היא צעדה עמו יד ביד לבית הספר (ת"ת) יותר מקילומטר, עם תיק בד קטן ובו סנדוויץ ותפוח-עץ אדמדם.

היא הייתה מאושרת, גם אריה היה מאושר, וקרני שמש תל-אביביות ליטפו את צעדיהם על פני סמטאות החול של תל-אביב הקטנה, החורשת רעה.

המנהל, הרב גמליאל צילי קיבל את הילד ואמו במאור פנים, והושיט לילד סוכריה כתומה. "טעם אריה, שהתורה תהיה לך מתוקה". אריה חייך ותחב את הסוכרייה לכיס, הוא רצה "לחסוך" אותה לאחרי הצהריים.

"שיהיה במזל טוב גב רימוני, הבן שלך הוא הבן שלנו", הבטיח הרב המחנך של כתה א, הרב שלמהלה רופשיץ. בתיה שמחה. המילים הללו חיממו את לבה המיוסר, היא נישקה את אריה ופנתה לצאת.

אריה שלנו פרח ולבלב בתלמוד-התורה הקטן. תפישתו הייתה חדה, אוזניו קשובות, וזכרונו מצוין. הוא שינן משניות בעל-פה וזכה בפרסים למכביר.

הוא כבר בכיתה ג, צועד לבד, לאיטו, מרחוב לרחוב, בין כרכרות הנגרות על ידי סוסים בפרסות ברזל שטריקת דהירתם כתופי היער, ובין מוניות מצפצפות ומפזרות ענני עשן שחור.

ילד יהודי קטן, יתום, עם ציציות מתבדרות ברוח, כיפה מבד שחור ופאות גדולות עד לכתפיים, בתל-אביב של פעם, עיר מכורסמת בנגיסות ענקיות של הבלי העולם, של טירופי המתירנות המודרנית ובעיקר של שנאת הדת. מין גיבור קטן ואמיץ, יהודי מכבי שכזה, שאולי לא מבין את גודל קידוש השם שהוא מחולל ברחובות, אבל אלפי זוגות עיניים ליוו אותו מדי בוקר וצהרים וערב. ואמו? נשארה ביגונה. הוא מברך, מחכים, מפיץ אור יהודי, והיא בתוך קונכייתתה האטומה, מבכה את שחור אלמנותה, ולא מבקשת להשתקם.

הרבה חברה רעה עושה, הרבה חברות רעות עושות. וזה הגיע. הן באו, אותן שכנות "צדקניות" וטפטפו לאוזנה בוקר וערב. "אריה שלך ילד מתוק ומוכשר, אבל הוא נראה כמו יצור מימי הביניים... פוי, לא מודרני שילד ילך עם חוטים מוזרים מהבגדים, עם שני חבלים (פאות) משני צידי ראשו."

יום אחרי יום, זה מחלחל. גם הסבים והסבתות לוחצים. "זה לא מתאים, את גרה בתל-אביב, את לא אשה דתייה, הילד שלך נראה כמו פורים כל השנה... לפחות שיוריד את הפאות."

עשרות פעמים "העצות" הטובות ניגרו על אוזניה ויגונה הלופת. אריה כבר בכיתה ה, יודע כבר שלושה דפי גמרא בעל-פה, ופאותיו מתבדרות ברוח הבריזה של "העיר העברית הראשונה" לנוכח רצועת החוף הלא צנועה.

זה קרה בלילה ערב חג השבועות. בתיה לקחה זוג מספריים, ובעוד אריה חולם חלומות טובים של קדושה ואמונה, היא גזזה את פאותיו...

"שיראה פחות מצחיק, שלא ילגלגו עליו השכנות...", חשבה.

בבוקר, אחרי שנטל את ידיו ושטף פניו, הוא ביקש להיטיב את פאותיו... אך הן לא היו שם. "אמא!!!", הוא זעק, "איפה הפאות שלי???" היא סימנה באצבעה לעבר פח האשפה.

"למה? אמא למה?!", הוא זעק בקול איום, ולבו נשבר בקרבו למיליוני רסיסים של עלבון. הוא פתח את הדלת והחל לרוץ. לאן? לאן שנשאווה רגליו. רץ ובוכה, רץ ונעלב, רץ ומחפש אבא להתרפק עליו, מחפש כתף למרר עליה את דמעותיו היתומות. אין אבא, אין כתף. יש יתום שמחפש.

שלושה ימים ושלושה לילות הסתובב אריה ברחובות ובחוף הים. העלבון, הבושה, צרבו את נשמתו, עם עיניים צרובות

”הוא ניצב ביום הרביעי בשערי התלמוד תורה.
”איפה היית שלושה ימים?“, שאל הרב גמליאל.
הסתובבתי ברחובות... בחוף הים... כל הימים“, ענה.
הרב גמליאל הביט בו היטב וממעמקי ניסיונו רב השנים, הבחין שנזרקה בילד
המתוק תאוה לחופש, גם סקרנות לא בריאה, רצון לפרוץ גדרות, אם לא עכשיו,
עוד מעט. הפרהסיה זרעה בו זרעי פורענות.
”המתן כאן על הספסל“, הורה לו המנהל.
בחדרון המורים התפתחה שיחה, סקרנותו של אריה הצמידה את אוזנו לכותל.
”צריך לסלק אותי, אין ברירה, הוא תפוח רקוב“, אמר נסער הרב המחנך שלמה
הפשיץ. את המילים הללו שמע היטב אריה הקטן ונכווה.
”לא, לא, לא שולחים ילד לרחוב לפני ששואלים את גדול הדור היושב בקרית
קודש בני ברק“ החליט המנהל הרב גמליאל.
כשגדול הדור שמע על ”התפוח הרקוב“ בעיר המעורטלת מתורה, ועל אמו
האלמנה החלשה שאין לו כוחות להתמודד הוא פסק חד-משמעית: ”אין ברירה,
במצב הנוכחי, עם כל כאב-הלב וקריעת הרגשות יש להוציאו מהתלמוד-תורה.
אסור שישפיע על אחרים, לשחררו, ולבכות.“

* * *

הרחובות, החופים והפורקן, קיבלו בזרועות פתוחות את היתום גזוז-הפאות, את
”התפוח הרקוב“, והפכו אותו לבשר מבשרם, לדם מדמם, ואין כאן המקום
להרחיב. שנים חלפו, אבל עמוק עמוק מתחת למעטה הקשיחות של האיש
הצעיר אריה רימוני, ששלח ידו במעשי גניבות ושאר עבירות, הסתתרה לה
הצלקת ההיא, טרייה ונושמת. אחר כך הגיעה המשטרה, ובית המשפט, והכלא,

הרצאות בנושאים:

הדרכת סגל הוראה
להתמודדות עם מורים
ותלמידים לנוכח החשיפה
לפגעי הטכנולוגיה.

חיזוק והנחיית הורים
להתמודדות מול פגעי
הטכנולוגיה.

חיזוק וחיידוד ההשקפה
ודרכי ההתמודדות
לתלמידים/ות, ת”תים ובתי
ספר לבנות (כיתות ד’-ח’),
שיבות, סמינרים.

והאיש הזה כבר הפך לעבריין אלים ומאיים, ואף אחד ברחובות תל-אביב ובחופיה, כבר לא זכר את הילד המתוק ובהיר המבט, היהודי הקטן, עם הציציות והפאות שהקסים את הנוף.

* * *

אחרי שנים לא מעטות בכלא, ולאחר שהכיר שם בין כתלי המאסר את הרב שאהב אסירים, השיל אריה את קליפות הרוע, ועטה על עצמו כיפה וציצית ופאות, והלך ברגל מת"א לבני-ברק, הוא ניצב מול ציונו של גדול-הדור ואמר: "כן, בהחלט יכול להיות שאריה רימוני, התפוח הרקוב, היה עלול לקלקל ילדים נוספים ומי יחלוק על פסקיך. כבוד הרב, רק באתי לבשר לך, ולשמח אותך, שהתפוח הרקוב הבריא, והוא אדמדם ומריח טוב."

* * *

אריה חזר לת"א הרעה והמכוערת, וצעד הלוך ושוב, הלוך ושוב, בדרך ההיא, כשהיה ילד, עם פאות חדשות שאף אחד לא יגזור לעולם.

פרי קטן - מאחורי הסיפור

את הסיפור הזה שמעתי במהלך כנס מחנכים ומנהלי מוסדות, הוא לא היה חדש בשבילי, אם כי בכל פעם הוא מזעזע מחדש. לנו אין כתפיים רחבות מספיק לדעת מתי ילד מסוכן - מבחינה רוחנית - לחבריו, אם כי מניסיוני נתקלתי במחנכים ומנהלים שמבלי לשאול עשו טעויות נוראיות. מאין האומץ? לא ברור.

הסיפור הזה נכתב מתוך תחושת אחריות ורצון - אולי - למתן את אנשי החינוך לשקול היטב לפני החלטות שעלולות לגרום הלבנת-פנים וצער וצלקות לדורות. "אין ילד רע, יש ילד שרע לו" אמר הרב שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל. וכמה עלינו להיות רגישים שלא להוסיף עוד נדבך של רוע לנשמות הצעירות הללו, כולן בניו של מלך.

לקמפים, ימי-עיון, שבתות,

שמחות משפחתיות

סדרת סיפורי אמונה והשגחה

מדהימים ואמתיים משולחנו

של הסופר קובי לוי

מפתיע, מרתק, מחזק

באמונה ויראת שמים

להזמנות: 050-4170419

פקס: 09-8820166

הבן החמישי

לאמא היהודייה -

חג הפסח בפתח, וכל מהותו- "והגדת לבנך"- העברת המורשת לדור הבא. כי האמא היהודייה שיצאה ממצרים- סיפרה לבניה את כל אשר ראו עיניה... והם סיפרו- לבניהם ובנותיהן אחריהם... אב ובן... אם ובת... כך, דורות על גבי דורות עוברת המסורת של העם היהודי, אב לבנו, אם לביתה, כל משפחה ומשפחה בתוכה... אסור לעצור את השרשרת הזו!! כל חולייה משמעותית!! כל ילד חשוב!! בלעדיו- אין את עם ישראל!! זהו נצח ישראל!! אמא,

הפקדתי בידייך המסורות את בני... את כל המשך שושלת אהובי... את המשך קיום העולם. ידעתי שתעשי את תפקידך נאמנה... הבנתי שאפשר לסמוך עלייך בבטחה... הבאתי לך מתחת כסא הכבוד נשמות טהורות, מכל הסוגים ובכל הצורות... עם הוראות ברורות... כתובות... בידייך התפקיד הגדול להביא אותן לתיקון. ובדרך לעבור גם קצת תיקון המידות...

אבל לא השארתי אותך לבד... אני נותן לך יד... "ה' צילך על יד ימינך", נתתי לך משימות, ואיתן- קיבלת לתוכך אוצר של מתנות... בידייך הכוחות- להיכנס ללבבות, ולהפוך עולמות!! כן... את!! האמא היהודייה!!!

"כנגד ארבעה בנים דיברה התורה": אני רוצה שתשבו לכם עמי האהוב, בני היקרים, סביב השולחן. קבצי את כל ילדייך, מכל הסוגים והמינים... ודברי לכל ילד בשפה שלו!!! "חנוך לנער על פי דרכו"... אסור לוותר על אף אחד!! אף אחת!! המסורת הטהורה לא יכולה להישען רק על החכם... בשביל להמשיך את שושלת העם- הייתי חייב להביא לך גם את הרשע והתם... אני רוצה שתדברי איתם!! גם עם הילד שלא שואל כבר בכלל... שהראש שלו נמצא אי שם בחלל... כולם פה יחד מתקבצים סביבך בשולחן...

ונתחיל בחכם- ששואל בפלפול: "מה העדות והחוקים...אשר ציוה ה' אלוקינו אתכם??"

זו היא שיש לה המון שאלות על החיים. שרוצה באמת להבין מה רוצה ממנה האלוקים. שיש לה קושיות עמוקות של "צדיק ורע לי", וניסיונות והתמודדויות, ו"מה יקרה לי"... שרוצה באמת בשכל להבין, ולקבל תשובות, ולהפנים!!!... דברי איתה!! ספרי לה!! הקשיבי לשאלותיה... תתריצי את קושיותיה... אל תתני לה להישאר בבטן עם השאלות!! אל תשתיקי אותה ב"ככה ה' ציווה", ו"עזבי שטויות", או "העיקר הכוונות"... דברי אליה... בגובה עיניה...

והרשע- ששואל בכאב: "מה העבודה הזאת לכם???" לכם ולא לו... הוציא עצמו מן הכלל"...

כמה עצוב... היא הגיעה למצב שהוציאה עצמה מן הכלל... היא מרגישה כבר לא שייכת... היא חושבת שהיא כ"כ פושעת ואכזרית ורעה... שהיא כבר לא בחבורה, שהיא לא קשורה... שהיא רק באה להיות בחג ועוזבת בחזרה... אל תוותר לה!! תהי שם בשבילה... היא מנסה להוציא עצמה מן הכלל כי היא מרגישה כ"כ לא ראויה... אל תתני לה לצאת!! היא לא יוצאת מן הכלל!! היא חלק חזק מאיתנו... אמצו אותה קרוב אל ליבך... תגידי לה שלא נוכל להיות לעם הנבחר בלתי... ספרי לה שהיא חולייה משמעותית בשרשרת הדורות, ובטוח שעוד ייצאו ממנה נשמות טובות... טהורות...

והתם- שיודע לשאול רק ב-2 מילים: "מה זאת???"

לזו שמביטה בך בעיניים תמימות ושואלת: "מה זאת???" למה זה קורה לי???" שאפילו לא יודעת לתאר מה קשה לה... מה השאלות שלה... מה מפריע לה... מה היא לא מבינה... מה לא הולך לפי רצונה... היא רק מחכה שתתני מילים להרגשתה, שתספרי לה מה עובר עליה... שתביטי בשתי עיניה... שתתייחסי אליה... שתשקפי לה את נסיונותיה... אולי אפילו בלי מילים!! פנים מול פנים... אולי היא מסתפקת שרק תיהי איתה מבכפנים... שתביני אותה לפי הפרצופים... לפי תווי הפנים...

ושאינו יודע לשאול...- זה תפקיד רק שלך, אמא... את!! את!! - "את פתח לו!!!"

בידיך לפתוח את מי שבכלל לא שואלת... שכבר לא יודעת... ואולי גם לא רוצה לדעת. את!! רק את מסוגלת לפתוח את הלב הנעול... הפגוע... האטום... שקיבל חיצים והתכווץ והתחורר... הלב השבור מכאב... שרצה להגן על עצמו, ואטם את כולו בחומות של ברזל. זו היא שכבר לא שואלת... שכבר לא מדברת... שאין לה רצון להבין או לשאול... שהרימה ידיים, שכבר לא מסתכלת לשמיים... זו שסגרה... שצריך לפתוח לה... זו היא שכדי לשמוע את דפיקות הלב- צריך לחבק ולהתקרב... שכדי לראות את הניצוץ הקטן שעדיין דולק- צריך לאט לאט לקלף... להמיס את הברזל... ללטף... כן... דברי עם ארבעת הבנים- הבנות בגובה עיניים... הציצי בהם דרך ארובות העיניים, לעומק עומק של העומק של הלב, כדי לתת לו להתרחב... להיות שם איתו, להבין לליבו...

כי כל הארבעה- רק רוצים קירבה... מה הם מבקשים???" רק א-ה-ב-ה!!!.....

כן... דברי עם ארבעת הבנים-הבנות בגובה עיניים... הציצי בהם דרך ארובות העיניים, לעומק עומק של העומק של הלב, כדי לתת לו להתרחב... להיות שם איתו, להבין לליבו...
כי כל הארבעה- רק רוצים קירבה... מה הם מבקשים??? רק א-ה-ב-ה!!!....
אבל יש עוד בן... הבן שהכסא שלו ריק...

הבן החמישי!!!

הבן שלא יושב בכלל סביב שולחן הסדר... שלא שואל שאלות של מה לא בסדר...
זה הבן שהלך, שנטש... שהשאיר את הכיפה ועזב... שלא נמצא שם בכלל... זו הבת עם המכנסיים והעגיל באף... שבלי "שלום" טרקה את הדלת בחרי אף... זו היא שעזבה את הבית והלכה לה... זה הבן שמתגעגעים אליו... שמתפללים עליו...
זו הבת שמחכים לשובה... שבוכים על מצבה... שמייחלים לבואה...
והוא לא בא!!! והוא כבר לא שואל קושיות, ואין למי לענות... ואין למי לספר, ואין למי לתאר... אין... הלך לו הבן...
והכסא נשאר מיותר... ריקם... והוא אפילו לא גונב את האפיקומן...
ואת- אמא, יושבת עם דמעות בעיניים, ומרימה עיניך לשמיים:
איך אגיע אליו בכלל, והוא רחוק ואומלל???...
איך אביא אותו לשולחן הסדר, אם הוא נראה כ"כ לא בסדר??
איך אעביר את המסורת לבני, והוא הפנה לי עורף, שבר את ליבי???
איך אשמור על השושלת, וחסרה לי החוליה שלו בשרשרת???
ואין לך מה לעשות... ואת כ"כ חסרת אונים ואובדת עצות, ולא ישנה בלילות... וניסית כבר את כל הסגולות, ופנית ליועצים ויועצות, וניסית את כל השיטות, וכמובן כל יום עמדת בתפילות... ולכל הצדיקים כבר הדלקת נרות... לנשמתו של בנך האובד...
והכסא עדיין ריק...
אך הכוס שלך מלאה... הכוס של הדמעות... הכוס החמישית... של הבן החמישי...
כל ארבעת הכוסות אזלו... ונותרה הכוס החמישית... הכוס של "הבאתי"...
מחכה לאליהו הנביא... שיביא את הבנים האבודים, הנודדים, הבודדים...
וישבו י-ח-ד כל הבנים...

ושבו בנים...

במת עמדי

ישנה התמודדות עדינה עם בני הנוער, המתמודדים עם קושי קטן אך לא תמיד מקבלים מענה הראוי להם והקושי הולך וגדל עד שבמקרים מסוימים אנו פוגשים נוער מרוחק רגשית מעבודת ה' והגישה אל לבו הולכת ונעשית קשה.

מניסיוננו ע"י הכוונה נכונה וקבלת כלים מתאימים בזמן אמת ניתן לעזור לשמור ולהעלותם על דרך המלך!

הרעיון המוצע כאן הוא להועיל ע"י שיתוף בהתמודדות, בלבטים ובמאמרים בין אנשי חינוך אנשי מקצוע והורים וכן בעריכת ימי עיון בנושאים אלו.

המערכת תקבל חומר שיישלח לפרסום ע"י משתתפי הקבוצה ותשלח אותו לרשימת התפוצה.

המערכת תיתן מענה לשאלות אישיות הנוגעות לכלל שיינתנו ע"י רבנים ואנשי חינוך.

אופן ההצטרפות הוא ע"י שליחת כתובת אימייל או מס' פקס למערכת אשר תוסיף אותו לרשימת התפוצה.

השיתוף הינו חינוכי ודיסקרטי.

לשליחה והצטרפות: bamatimadi@gmail.com

הנגשת מידע חינוכי זה נועד להצלחת חינוך בנינו ובנותינו בדרך ה'.

למענם - שתפו את מכריכם!!!

הכתובת

לשליחת בקשה להצטרפות לרשימת תפוצה, פרסום, הארות והערות, תרומות, ולשליחת שאלות עבור מדור "חיים ללא במה":

bamatimadi@gmail.com